

Рівненський державний гуманітарний університет
Психолого-природничий факультет
Кафедра біології, здоров'я людини та фізичної терапії

Назва дисципліни	Народні та нетрадиційні методи реабілітації
Освітня програма	Фізична терапія
Компонент освітньої програми	Вибірковий
Загальна кількість кредитів та кількість годин для вивчення дисципліни	4,0 кредити / 120 годин
Вид підсумкового контролю	Залік
Мова викладання	українська
Викладач	Гуцалюк І.А., викладач кафедри біології, здоров'я людини та фізичної терапії
CV викладача на сайті кафедри	https://kbft.rshu.edu.ua/
E-mail викладача:	kb@rshu.edu.ua
Мова викладання	українська
Консультації	<i>Очні консультації:</i> розклад присутності на кафедрі згідно з графіком консультацій <i>Он лайн-консультації:</i> розклад присутності викладача на спеціальному форумі (в інтернет мережах).

Мета і завдання навчальної дисципліни

Мета викладання навчальної дисципліни «Народні та нетрадиційні методи реабілітації»: підготовка фахівців у галузі охорони здоров'я, здатних самостійно вирішувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми у сфері фізичної терапії; набуття здобувачами вищої освіти теоретичних знань і практичних навичок з основних питань щодо збереження, зміцнення та відновлення втраченого здоров'я людини як соціальної складової; формування валеологічного світогляду, виховання свідомого та

дбайливого ставлення до власного здоров'я як умови реалізації творчого і здорового потенціалу особистості.

Основні завдання вивчення дисципліни «Народні та нетрадиційні методи реабілітації»: поглиблення, розширення, оновлення системи знань, умінь і навичок щодо структури методології народних та нетрадиційних методів реабілітації, набуття практичного досвіду використання різноманітних новітніх технологій у процесі створення освітнього середовища, спрямованого на формування цілісного ставлення до індивідуального та соціального здоров'я; формувати у здобувачів вищої освіти валеологічний світогляд щодо відповідального ставлення до індивідуального та соціального здоров'я; сприяти формуванню на належному рівні загальних та професійних компетентностей, що дозволяють отримати можливість вільного доступу до працевлаштування та здобуття наступного рівня вищої освіти; забезпечення контролю за станом індивідуального та соціального здоров'я через нетрадиційні методи діагностики рівня здоров'я і принципи підтримки здорового способу життя; формування змістовних понять курсу «Народні та нетрадиційні методи реабілітації» через тісний взаємозв'язок основ анатомії, фізіології, психології людини, валеології та інших дисциплін.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні набути таких **компетентностей**:

ЗК 11. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

СК 03. Здатність трактувати патологічні процеси та порушення і застосовувати для їх корекції придатні засоби фізичної терапії, ерготерапії.

СК 04. Здатність враховувати медичні, психолого-педагогічні, соціальні аспекти у практиці фізичної терапії, ерготерапії.

СК 08. Здатність ефективно реалізовувати програму фізичної терапії та/або ерготерапії.

СК 09. Здатність забезпечувати відповідність заходів фізичної терапії та/або ерготерапії функціональним можливостям та потребам пацієнта/клієнта.

Програмні результати навчання (ПР):

ПР 04. Застосовувати у професійній діяльності знання біологічних, медичних, педагогічних та психосоціальних аспектів фізичної терапії та ерготерапії.

ПР 09. Реалізувати індивідуальні програми фізичної терапії, ерготерапії.

ПР 10. Здійснювати заходи фізичної терапії для ліквідації або компенсації рухових порушень та активності.

ПР 11. Здійснювати заходи фізичної терапії, ерготерапії для ліквідації або компенсації функціональних та асоційованих з ними обмежень активності та участі в діяльності.

ПР 18. Оцінювати себе критично, засвоювати нову фахову інформацію, поглиблювати знання за допомогою самоосвіти, оцінювати й представляти власний досвід, аналізувати й застосовувати досвід колег.

По закінченню курсу здобувач вищої освіти повинен **знати**:

- структуру, взаємодію елементів народної та традиційної медицини;
- нетрадиційні методи у фізичній терапії;
- сучасну наукову концепцію про реабілітацію, нетрадиційні методи реабілітації;
- народну медицину слов'ян;
- необхідність поновлення та формування системних знань щодо збереження, зміцнення й відновлення індивідуального здоров'я;
- використання сучасних оздоровчих технологій в освітньому процесі;
- сучасні тенденції застосування народних та нетрадиційних методів у фізичній терапії;
- основні напрямки валеологізації навчально-виховного процесу ЗЗСО;
- народні та нетрадиційні методи діагностики;
- альтернативні методи лікування й реабілітації;
- основи оздоровлення, очищення, зцілення організму через їжу, повітря, воду, трави та інші природні елементи;

- покази та протипокази використання народних та нетрадиційних методів у фізичній терапії;

Здобувач вищої освіти повинен **уміти:**

- здійснювати діагностику через очі, язик, пальці рук та ніг тощо;
- застосовувати елементи масажу як народного та нетрадиційного методів у фізичній терапії;
- створити індивідуальну оздоровчу програму очищення організму людини в залежності від стану її здоров'я чи певного захворювання;
- охарактеризувати місце сучасних оздоровчих систем у фізичній терапії;
- реалізувати методи очищення та зцілення організму людини через зоо-, музико-, хромо-, аромо-, метало-, пелоїдо-, геотермальну терапію;
- володіти навичками очищення та зцілення організму через воду, правильне харчування тощо.

Програма навчальної дисципліни

Модуль 1. Використання народних та нетрадиційних методів у фізичній терапії через освітній процес.

Змістовий модуль 1. Теоретичні концепції сутності народних та нетрадиційних методів у фізичній терапії.

Тема 1. Вступ до дисципліни «Народні та нетрадиційні методи реабілітації».

Мета, завдання, предмет, структура дисципліни «Народні та нетрадиційні методи у фізичній терапії». Історія становлення фізичної терапії, фізичної реабілітації. Загальне поняття про реабілітацію, фізичну терапію. Основи фізичної терапії, фізичної реабілітації: зміст, принципи, засоби, завдання, мета, причини, види, періоди й етапи.

Тема 2. Загальна характеристика народних та нетрадиційних методів діагностики.

Види народних та нетрадиційних методів діагностики. Комп'ютерне тестування (електроакупунктура). Іридодіагностика. Пульсова діагностика. Рефлексодіагностика. Лінгводіагностування. Трихоскопія. Діагностика по руці, нігтям, язику, диханню, сечі, обличчю, положенню голови людини тощо.

Змістовий модуль 2. Сучасні тенденції застосування народних та нетрадиційних методів у фізичній терапії.

Тема 3. Альтернативний метод фізичної терапії – фітотерапія. Історія виникнення та розвитку фітотерапії. Принципи фітотерапії. Спектр дії фітопрепаратів. Правила обізнаності людини щодо вживання фітопрепаратів. **Тема 4. Основні засади рефлексотерапії.**

Загальна характеристика меридіан та «життєвих» точок. Поняття «рефлексотерапія», «акупунктура», «зони Захар'їна-Геда», «припалювання», «точковий масаж». Ефективність впливу Су-Джок терапії, методів І. Накатані, А. Сиробея «каппо», тесту К. Акабане на меридіани, органи як основних засад рефлексотерапії.

Тема 5. Основи оздоровлення та зцілення організму елементами масажу.

Основні види масажу: нетрадиційні техніки. Види масажу із застосуванням різних засобів й пристосувань з лікувальною, гігієнічною та косметичною метою. Основні елементи традиційного східного масажу.

Тема 6. Основи очищення та зцілення організму людини смаком, запахом, звуком, кольором, світлом.

Очищення та зцілення організму людини за допомогою смаку, запаху, звуку, кольору, світла.

Тема 7. Основи очищення та зцілення організму людини за допомогою металів, кристалів, мінералів, грязі, води, тепла, клімату.

Санаторно-курортне лікування. Теплолікувальні чинники. Сутність лікування металами, кристалами, мінералами, грязями, піском, глиною, озокеритом, парафіном, камінням, водою, теплом, кліматом. Особливості очищення та зцілення організму людини за

допомогою стоун-терапії, металотерапії, гідротерапії, кріотерапії, геліотерапії, геотермальної терапії тощо.

Тема 8. Основи очищення та зцілення організму людини через зоотерапію, апітерапію.

Сутність очищення й зцілення організму людини через апітерапію, зоотерапію. Особливості зцілення організму людини через бджолу та продукти бджільництва, коней, дельфінів, рибок, котів, собак тощо.

Тема 9. Основи очищення та зцілення організму людини через рух, дихання.

Сутність очищення та зцілення організму людини через сучасні оздоровчі системи Цигун, за П. Брегом, К. Бутейко. Особливості очищення та зцілення організму через рух, дихання.

Тема 10. Основи очищення та зцілення організму людини через правильне харчування.

Сутність раціонального харчування, правильного харчування. Методи очищення печінки, сечового міхура та інших органів й систем організму людини за допомогою народних засобів, методів. Голодування. Сироїдіння. Пісна їжа. Вегетаріанська їжа. Дієтичні столи.

Рекомендована література (основна, допоміжна)

Основна

1. Григус І. М. Нетрадиційні засоби оздоровлення: навчальний посібник / І. М. Григус. – Рівне : НУВГП, 2017. 242 с.
2. Лікувально-реабілітаційний масаж : навч. Посіб. / Д. В. Вакуленко, Л. О. Вакуленко, О. В. Кутакова, Г.В. Прилуцька. К.: ВСВ «Медицина», 2020. 568 с.
3. Мухін В. М. Фізична реабілітація: підручник / В. М. Мухін. – 3-тє вид., переробл. та доповн. К.: Олімп. л-ра, 2009. 488 с.
4. Основи нетрадиційної діагностики. {Текст}: електроний навчальний Посібник / П. М.Полушкін, О. В.Алсібай, Д. В.Гальченко, Ф. Ф.Клімов. Д.: РВВ ДНУ. 2012. 56 с.
5. Повна енциклопедія очищення та лікування організму [Текст] / укладач І. Левашова. – Донецьк : ТОВ «Глорія Тре йд», 2011. 384 с.
6. Стасюк О. М. Основи нетрадиційних методів оздоровлення: навчальний посібник / О. М. Стасюк, Б. М. Кіндзер. – Л.: ЛДУФК, 2011. 189 с.

Допоміжна

1. Здоров'язбережувальні технології в освітньому середовищі: колективна монографія /за заг. ред. Л. М. Рибалко. Тернопіль: Вид. Осадца В. М., 2019. 400 с. 5.
2. Основи масажу / [Л. О. Вакуленко, З. П. Прилуцький, Д. В. Вакуленко, С. В. Кутаков, Н. Ю. Лучишин]. Тернопіль : ТНПУ, 2013. 132 с.
3. Павлусенко І. І. Комплекс діагностичний «ПАРКЕС-Д». Сучасні методи біорезонансної діагностики і електромагнітна терапія : матеріали науково-практичної конференції з міжнародною участю. Київ, Україна, 6–7 квітня 2013. С. 47-49.
4. Патогенез, методи дослідження та лікування больових синдромів: посібник / [Є. Л. Мачерет, Г. М. Чуприна, О. Г. Морозова та ін.]. Харків: ВПЦ «Контраст», 2006. 167 с.
5. Пау Густав. Іридологія [Текст] / пер. з ісп. О. С. Воропаєва. Харків: Принт Сервіс, 2011. 144 с.

Інформаційні (інтернет) ресурси

1. Авторський сайт Шевчук Олени Анатоліївни (<http://sites.google.com/site/kabinetbzd>).
2. Акупунктура; меридіани; рефлексотерапія; Су-Джок терапія: <https://uk.wikipedia.org/wiki>.
3. Ароматерапія: [https:// www.uk.wikipedia.org/wiki/](https://www.uk.wikipedia.org/wiki/).
4. Види масажу для тіла та душі: <https://blog.pokupon.ua/relaks-vs-ozdorovlenievidy-massazha-dlja-tela-i-dushi>.<https://studlifeod.ontu.edu.ua/wp-content/uploads/2023/03/%D0%A4%D1%83%D0%BD%D0%BA%D1%86%D1%96%D0%BE>

Система оцінювання

Рівень знань здобувачів вищої освіти оцінюється згідно з Положенням про оцінювання знань і умінь здобувачів вищої освіти РДГУ Підсумкова (загальна) оцінка з навчальної дисципліни є сумою рейтингових оцінок (балів), одержаних за окремі оцінювальні форми навчальної діяльності: поточне та підсумкове оцінювання рівня засвоєння теоретичного матеріалу під час аудиторних занять та самостійної роботи; оцінка (бали) за виконання лабораторних завдань; оцінка (бали) за практичну діяльність; оцінка (бали) за ІНДЗ тощо.

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти при вивченні дисципліни

Поточне тестування та самостійна робота										ІНДЗ	Сума
Змістовий модуль №1		Змістовий модуль №2									
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	20	100
8	8	8	8	8	8	8	8	8	8		

Критерії оцінювання по видах діяльності

№ з.п.	Вид навчальної діяльності*	Оціночні бали*	Кількість балів
1	Підготовка до практичних занять	2	20
2	Захист практичних робіт	4	40
3	Самостійна робота	2	20
4	ІНДЗ	20	20
Разом		100	

T1, T2 ... T 10 – теми змістових модулів

Кількість балів за роботу з теоретичним матеріалом, виконання самостійної та індивідуальної роботи залежить від дотримання таких вимог:

- ✓ своєчасність виконання навчальних завдань;
- ✓ повний обсяг їх виконання;
- ✓ якість виконання навчальних завдань;
- ✓ самостійність виконання;
- ✓ творчий підхід у виконанні завдань;
- ✓ ініціативність у навчальній діяльності.

Виконання модульних контрольних робіт здійснюється з використанням роздрукованих завдань і здійснюється після завершення вивчення навчального матеріалу модуля.

Політика оцінювання

Політика щодо дедлайнів і перескладання. Завдання здобувачі вищої освіти мають виконувати і здавати відповідно до графіка освітнього процесу. Перескладання модулів заліків, екзаменів відбувається у терміни ліквідації академічних заборгованостей, визначених кафедрами і деканатами.

Політика щодо академічної доброчесності

Здобувач вищої освіти під час виконання самостійної або індивідуальної роботи повинен дотримуватись політики доброчесності. У разі наявності плагіату в будь-яких видах робіт здобувача вищої освіти він отримує незадовільну оцінку і повинен повторно виконати завдання, які передбачені у силабусі.

Силабус розроблено на основі робочої програми навчальної дисципліни «Діагностика та моніторингу стану здоров'я» (протокол від “24” червня 2025 року № 7).